

ոչն լսէ՝ մահու մեռցի: Եւ եթէ՝ յաշխարհի աստ ապաշխարութեանս՝ այսպէս ոչ աղաշխարիցէք, իսկ յաշխարհին հանդերձեալ՝ զի դործիցէք:

Եղիկայ Բ.

զ ուժք

Ի սուրբ քառասնից աղուհացսն, և ի չորեքշաբաթ և յուրբաթ և ի շաբաթու, և ի կիրակէի, և ի տէրունական տօնսն, պարտ և պատշաճ է ամենայն հաւատացելոց զգուշանալ յանկողնոյ ամուսնոյ իւրոյ, զի աւուրք սրբութեան են, և ի նոսին կատարին խորհուրդք տնօրինականք վրկութեան մերոյ, և պարտէ աղօթից, ուխտից պարագել, որպէս ասէ՝ երանելի առաքեալն Պողոս, և ապա ի նոյն դառնալ, զի մի փորձեսցի:

Ներսիսի

շնորհալուոյ

ճէ ունկը

Բ. Ժողովոյն

Ստոյ

է է

Որ ամուսնանալ ընդ անօրինի՝ նոյն է, և թէ զանօրէնն դարձուցանէ, ամ մի:

Ձպսակն ընտրութեամբ արացսն, զ, ծնընդունք հեռացեալ՝ յազգակցութենէ արեան, փեսայն՝ մի պակաս քան զԹԻ. ամն, և հարսն քան զԹԲ:

ԺԹ.

ՅԱՂԱԳՍ ԿԱՆԱՆՅ ԱՆԱՐԺԱՆ ԳՈՐԾՈՑ:

Հալց հետե-

ւողաց Ա-

ռաքելոցն

ԺԹ ճը

Նիկիոյ Բ.

ԺԹ միե

կե մլա

ձը մծդ

Կեսարելոյ

ա յԺա

Նիոյ Կեսարելոյ

բ յիբ

Կին ոք ուրուք ստահակ իցէ, եթէ ի խօսման՝ նախ քան զպսակն դողացի՝ պղծեալ դամուսնութիւնն, իբրև զպոռնիկն իսկ կանոնեցաք նմա ապաշխարել, ապա և օրհնել յեփիցուէն, և պատուական պսակին, և սուրբ հարսանեացն լիցի արժանի: Ոչ է պարտ առն և կնոջ ի միասին մտանել ի բաղանիս:

Եթէ ոք կին՝ յաղագս ճգնութեան փոքրեացէ զհերս իւր, և առնական ձև զգեցցի, նզովեալ եղիցի: Ոչ է պարտ զպառաւուսն՝ առաջոյ նստեալս լինել:

Վասն կանանց՝ որ ընդ արամբ են, և շնան. թէ Թողցեն ի բաց զպղծութիւնն՝ և յապաշխարութիւն եկեսցեն, Ե. ամ առ դրանն՝ ընդ ձեռամբ կացցեն, և Բ. ամ մտեալ յեկեղեցի՝ ելցէ ընդ ապաշխարողս, ըննեալ զվարսն՝ տրօք տնանկաց քաւեալ զմեղս իւր՝ հաղորդելոյ օրինացն արժանի լիցին:

Կին՝ եթէ լինիցի երկուց եղբարց, մերժեսցին յիբրերաց, կին՝ մինչև ի մահ ընդ ունկնդիրս կացցէ, նոյնպէս և այրն, ապա ըստ վարուցն՝ իբրու թէ զղջացեալ իցեն ի մեղացն, ի ձեռն ողորմութեան և պահոց, ի վախճանի իւրեանց հաղորդեսցին յե-

տին թոշակին արժանի լիցին։ Ապա եթէ՝ մինչ ի գուգութեան են՝ մահ տիրեսցէ, զոր ասէ գիրն, մահ մեղաւորին չար է, զրկեալ եղիցին ի թոշակէն, բայց որ մնայ՝ այնպիսոյն դժուարագոյն է ապաշխարութիւնն, իշխան լիցի վարդապետն ապաշխարութիւն դնել խստագոյն, որպէս և կամեսցի՝ ի ցերմութիւն ապաշխարութեան հայեցեալ, և յողորմութիւն գթոյ տնանկաց, և մեծամեծ տրօք իշխան լիցի կարճել զժամանակն։

Կանգրեայ ժգ յծգ Կին ոք՝ որպէս թէ պահա ինչ համարէ փոխել զգգեստ կանանց՝ և զարանց զգեստ ինչ ագանիցի, կամ զկերպարանս այնպիսի ինչ ստասցի, նզովեալ եղիցի։

Ժգ յծգ Կին՝ որ թողու զայր իւր՝ և հեռանայ ի նմանէ, որպէս թէ ի հաւատոս կացցէ առանց կամաց առնն, կամ անզոսնեաց զայր իւր, թէ ես գեղատեսիլ երեսս ունիմ, կամ աղջիկ իմ է ընչաւէտ քան գեղ՝ ելանիցէ յառնէ իւրմէ, պատուհաս կրեսցէ, և նզովեսցեն, և յեկեղեցոյ ի բաց հանցեն։

Ժէ յծէ Եթէ ոք ի կանանց կարծեսցէ իբրև աստուած. պաշտութիւն, և զհերս փոքրեսցէ, զոր ետ Աստուած ի յիշատակ հնազանդութեան, իբր թէ ընդ ոտն եհար և արհամարհեաց զհրամանն հնազանդութեան, նզովեալ եղիցի։

Թաղէոսի առաքելոյն իբ. նձէ Կարձեալ ասէ առաքեալն՝ թէ որ առնակին իցէ՝ և շնացաւ, ԺԲ ամ ապաշխարեսցէ արտաքոյ՝ տրտասուօք զամենայն սրբապահս, յետ զ՝ ամի անցանելոյ՝ չաբաթու և կիւրակէի, և ի տէրունական տօնս՝ լուծումն արասցէ, և ի տարւոջն՝ զերրորդ մասն պահեսցէ, և ապա մտցէ յեկեղեցի և հաղորդեսցի։

Փելեպպոսի առաքելոյն Ը չգ Կանանց՝ եթէ նոյն ծորումն լինիցի ակտակրական արեան, և խափանէ զայգուն և զերեկոյին ագօթսն՝ մերձ կալով յեկեղեցին, արհամարհեաց զմրկրտութեան ցուրն, նզովեալ է։

Բարսղէ Բ. իս չԺե Կին՝ որ առանց ընկերի ի ճանապարհ երթայ, և ի պղծութիւն անկանի, գ. ամ ապաշխարեսցէ, և տրօք տնանկաց՝ արժանի լիցի օրինաց։

Խա չԺգ Կին՝ որ յանասուն մատչի պղծիլ ի նմանէ, կցորդ է նա անասնազանցի։

Ժը չԼգ Կին քահանայի՝ թէ փոքրեսցէ զհերս իւր, և զգեղն ալակերպէ, եղիցի նզովեալ, և գ. ամ ապաշխարեսցէ։

Ճիգ չԴը Կին՝ մի իշխեսցէ զհանդերձ առն զգենուլ՝ և ելանել ի հրապարակս, ապա եթէ յանդգնի, ա. ամ ապաշխարեսցէ։

- Ճիւղ պլ Ոչ է արժան օթեանս առնել կնոջ ի թա-
տերս կամ ի վաճառս, և եթէ ոք յանդգնի, նգո-
վեալ եղիցի:
- Ճիւղ պա Ոչ է արժան կնոջ մատչիլ և նայել յանասուն՝
յորժամ մերձեանս յերեարս, կամ համբուրել, և եթէ
ոք համարձակի, նգովեալ եղիցի:
- Ճիւղ պր Ոչ է արժան կնոջ առ գինեմոյս հուպ լինել
և ճաշակել ընդ նոսա՝ այլ ուրոյն նստել, և ցած
կալ, և սպաս ունել եկեղեցւոյն, և եթէ ոք յանդրգ-
նի, նգովեալ եղիցի:
- Ճիւղ պգ Ոչ է արժան կնոջ յաւուրս տօնի՝ զինքն այ-
լակերպել, և յեկեղեցի ընթանալ՝ որպէս ի պոռն-
կանոց, և եթէ ոք յանդգնի, քահանայն արգելցէ ի
մարմնոյ Տեառն, և եղիցի նգովեալ:
- Ճիւթ պդ Մի իշխեսցէ կին մարդ՝ զենուլ զանասուն,
կամ որս առնել, կամ հնձան հարկանել, կամ առ-
նապէս վարիլ ի վար և ի հունձ, և հոլանել զինքն՝
և յայտնել զամօթ, և եթէ ոք յանդգնի, նգովեալ
եղիցի:
- Ներսիսի Բ. Վասն որ ի կանանց օրինին են, և տնխտիր
ժը ուլե կան՝ և չհամարին ինչ, դ. ամ ապաշխարեսցէ:
- Ներսիսի Ծեսր. Կանայք՝ որ արկանեն արական նիւթ և պղղ-
ղգ ունծող ծեն գմիմեանս, և որք արկանեն մատուեն ի ծնըն-
դականս իւրեանց, մեծ ջանիւ հաղորդին:

ի.

ՅԱՂԱԳՍ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

- Առաքելոց իւր իւր Կարգեցին առաքեալք և յդին հաստատու-
թեամբ, եթէ թագաւորք՝ որք ունին զհաւատս ե-
կեղեցւոյ սրբոյ, և խոստովանին զԲրիտոս, իշխա-
նութիւն լիցի ընդ քահանայս ի բէմի կալ, իբրեւ
զՌաւիթն՝ և որք իբրեւ զնոյն էին, ըստ մարգարէ-
ութեանն՝ եթէ թագաւոր յուսացաւ ի Տէր՝ յողոր-
մութենէ Բարձրելոյն նա մի՛ զրկեսցի. բայց յայլ
ինչ մի՛ համարձակեսցի, գուցէ՝ որպէս զՈղբայն
պատուհասեալ իջցէ ի վայր:
- Առաքելոց է ճեռն կղե- մայ. Սթէ ոք թշնամանեսցէ զթագաւոր և զիշխանն
հը ճժը իրաւաբար, պատուհաս կրեսցէ, եթէ ժառանգաւոր
ից՝ լուծցի, եթէ ժողովրդական՝ որոչեսցի:

ԻԱ.

ՅԱՂԱԳՍ ԶԶԲԱՂԵԼՈՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ ԹԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ՀՈԳՍ.

Առաքելոց ի

ձեռն կղե-

մայ.

զ խ

հե ճթ

Եպիսկոպոս կամ երեց, կամ սարկաւազ, զաշխարհական հոգս յանձն մի առցէ, ապա թէ ոչ լուծցի:

Ասացաք՝ եթէ ոչ է պարտ եպիսկոպոսի արկանել զինքն յերկրաւոր հոգս, այլ պարապել եկեղեցական պիտոյիցն, ապա թէ ոչ ի բաց դիցէ զի ոչ կարէ երկուց տէրանց ծառայել ըստ տէրունական հրամանին:

հէ ճժա

Եպիսկոպոս, կամ երեց, կամ սարկաւազ, զօրականութեանց պարապեալ, և զերկոսեանն առնել կամեցեալ, ունիլ զՀռովմայեցւոց իշխանութիւնս և զքահանայութիւն, լուծանել պարտ է, քանզի կայսերն՝ կայսեր, և Աստուծոյն՝ Աստուծոյ:

ԻԲ.

ՅԱՂԱԳՍ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ՝ ՈՐՔ ՈՉ ՀԱՂՈՐԴԻՆ Ի ՍԱՀՄԱՆԵԱԼ ԺՈՂՈՎՍ.

Առաքելոց ի

ձեռն կղե-

մայ.

ը խբ

Նիկիոյ Բ.

կդ մ

Հառողիկեայ

լթ նիը

Եպիսկոպոս, կամ երեց, կամ սարկաւազ, որ ժողովոց՝ ոչ հաղորդեսցի, զպատճառն ասացէ, եթէ իցէ իրաւացի՝ թողութեան հասցէ, ապա թէ ոչ ասացէ՝ որոշեսցի, որպէս պատճառ մնասու եղեալ ժողովրդեանն՝ և կարծիս տուեալ զերիցունն՝ որ մատոյցն՝ որպէս ոչ առողջութեամբ մատուցեալ:

Ոչ է պարտ եպիսկոպոսին ի ժողովս կոչելսյ արհամարհել և չերթալ, բայց եթէ՝ հիւանդ լինիցի:

Չէ արժան եպիսկոպոսաց՝ յորժամ կոչին ի ժողով ուրեք, կամ ի ժողովուրդ՝ արհամարհել, եթէ տկարք իցեն և հիւանդութեալ, այլ երթալ և ուսուցանել կամ ուսանիլ առ ի հաստատութիւն և ի հաւատս եկեղեցւոյ, ապա եթէ՝ արհամարհեն, անձանց մեղս դնեն և կամաց:

Սարգիկեայ

զ նծ

Եթէ դէպ լինիցի միում գաւառի, յորում բազում եպիսկոպոսք են՝ միոյ եպիսկոպոսին մնալ, և նա յիմեքէ ծուլութենէ՝ ոչ կամեցի գնալ և հաւանակից լինել կարգաւորութեան եպիսկոպոսին: Իսկ եպիսկոպոսունքն ժողովեալ՝ աղաչեսցեն լինել կարգաւորութեան՝ զոր նոքայն խնդրեն, եպիսկո-

պոս՝ որ մնացն՝ յիշումն առնել ի ձեռն թղթոյ Հայրապետին, այսինքն մայրաքաղաքի եպիսկոպոսին, և ասպէն բաղմութիւնք՝ հոյիւ տալ նոցա, և ինձ այսպէս թուի թէ՝ բարւոք ասեն և սմա մնալ, զի եկեացէ, ապա եթէ՝ և ի ձեռն թղթոյ աղայեցեալ՝ ոչ եկեացէ, և ոչ թղթով պատասխանի արասցէ, պիտոյ է՝ զկամա բաղմութեան առնել, այլ պարտ է կոչել՝ և որք մօտաւոր են ի գաւառին եպիսկոպոսը, առ ի ձեռնադրութիւն մայրաքաղաքի եպիսկոպոսին. և ոչ է պարտ վայրապար կարգաւորել եպիսկոպոսին ի դեղջ ուրեք, կամ ի դուզնաքեայ քաղաքի, որում և մի երեց բաւական է, քանզի ոչ է անդ կարևոր եպիսկոպոսի կարգել. զի մի արհամարհեսցի անուն և իշխանութիւն եպիսկոպոսին. այլ գաւառի եպիսկոպոսը՝ որպէս յառաջագոյն ասացի՝ յայնպիսի քաղաքս կարգել պարտին եպիսկոպոսունը, ուր և առնէին եպիսկոպոսը. ապա եթէ՝ գտցի այնպէս բաղմութիւն թուովք՝ ժողովուրդը, և քաղաք, զի արժան է նմա եպիսկոպոս ընդունել՝ առցէ. թէ ամենեցուն հաճոյ թուեսցի, այսմ պատասխանեցին ամենեքեան հաճոյ է:

ԻԳ.

ՅԱՂԱԳՍ ԱՆԱՐԺԱՆ ԳՈՐԾՈՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆԱՑ.

Առաքելոց ի
ձեռն կղէ~

մայ,

իբ յժգ
Նիկիոյ և

լբ ճղը

լզ մբ

հա մէ

ղա մծէ

ճը մհդ

ճԺ մհզ

Ժողովրդական ոք զինքն կրճատեաց, ի բաց որոյնսցի, երեք ամ, քանզի դրժող է կենաց իւրոց: Նթէ ուրուք խօսեալ զաղջիկ՝ ապականեսցի ընդ քեռն նորա, և դարձեալ ապականեսցի ընդ խօսեցելոյն, ինքն և որ գիտակիցքն են՝ ժե. ամ ապաշխարեսցեն, և ապա հաղորդեսցին:

Նրեխայն՝ կամ դադարեսցի ի մեղանչելոյն, կամ ի բաց որոյնսցի:

Նթէ ոք ամբարտաւանելով դարչեսցի ի մարտիրոսաց ժողովոյն՝ նզովեսցի:

Ոչ է պարտ ժողովրդականաց՝ փոխանակ սաղմոսասացի, կամ գրականագի՝ առանձին սաղմոսել կամ գիրս կարդալ յեկեղեցւոյ:

Ոչ է պարտ քրիստոնէից՝ ի հարսանիս ծափս հարկանել կամ երգս ինչ անպատեհս երգել:

Ոչ է պարտ քրիստոնէից՝ հանդանակօք գինարբուաց վարիլ:

Կեանքերոյ Որք այրի մնացեալ են յետ ամաց ինչ՝ և կամ
զ յԺզ բնաւ առն չիցէ լեալ՝ և ի մեղս անկանիցի՝ ի պո-
ռնկութիւն, կամ եղև մեծ ժողովոյն, եթէ ամենե-
ւին դարձցին ի մեղացն, ապաշխարութիւն դնել ի
վերայ նոցա, գ. ամա՛ առ դրանն ընդ ձեռամբ լի-
նել, և բ. ամ՝ մտեալ յեկեղեցի՝ ելցէ ընդ ապաշ-
խարողսն, և քննեալ և փորձեալ զվարսն՝ ողորմու-
թեամբ և գթով տնանկաց սրբեալ զմեղս իւր՝ հա-
ղորդեացի օրինաց, ապա եթէ դարձեալ թաթաւես-
ցի ընդ տիղմ մեղաց իւրոց, զ է. ամ ապաշխարու-
թիւն կրեսցէ. բայց զխոնարհութիւն, զսէր և զյոր-
դորումն և զոյս բարեաց անդադար սփռեսցէ:

Կանգեւոյ Եթէ ոք երթիցէ ի ժողովս մարտիրոսաց,
իւ յկբ զգոյշ և պատրաստ լիցի սրբութեան յորդորման,
և պաշտաման, խոնարհութեան, աղօթից, զի մեծ
վարձս առցէ, ապա եթէ ոք հրթիցէ ամբարտաւա-
նութեամբ, հպարտութեամբ՝ ի ցոյցս տեսողաց, և
զիտել զնմանիս իւր նզովեալ եղիցի:

իգ յկգ Եթէ ոք՝ յառաջ քան զարձակել ժողովրդեան,
կատարեալ հասակաւ և առողջ մարմնով՝ յառաջ
քան զկատարել տէրունական խորհրդոյն՝ երթեալ
հաց կերիցէ, կամ այլ ինչ, այնպիսին նզովեալ ե-
ղիցի:

Լաւողելեալ Չէ մարթ քրիստոնէից ի հարսանիս երթալ՝
ծ նլթ կաքաւել կամ ի պարու գալ, այլ պարկեշտութեամբ
ընթրիս ուտել և ճաշակել, որպէս և վայել է քրիս-
տոնէից:

Փելլպպոսի Կանանց՝ որ ըստ ամսական սահմանաց լինի-
առաքելոյն ցին, ըստ ապականածնութեան՝ արեան, այլն մի
է չե մերձեացի ի նա ամուսնանալով, ապա եթէ՝ մեր-
ձեացի, նզովեալ եղիցի:

Գրեգորի Լուս. Չէ մարթ քրիստոնէից՝ նկատել զխառնս ա-
ժթ չիգ նասնոց, առաւել կանանց պատուիրեն օրէնք, և որ
գտցի ոք, նզովեալ լիցի:

Աթանասի Հարց.—Թէ ոք՝ յօժարեսցի ի մեղանչել, և խա-
ժե շծբ փանեացի ի պատճառանաց ինչ՝ զինչ պարտ է
առնել:

Պատաս.—Յայտ է՝ թէ ի շնորհացն Աստուծոյ
պահեցաւ, և վասն այնորիկ պարտ է գոհանալ
զճեառնէ Աստուծոյ մերմէ—Յիսուսէ Գրիստոսէ:

Բաբաղի. Եթէ ոք ապականեաց զէպ յանկարծօրէն, մա-
գ ոիէ հապարտութեան դատաստան ընկալցի՝ բայց պարտ
է հաւաստեալ և ոչ կերպարանօք ի վերայ հասա-
նել քննութեամբ եղելոցն, և ի մէջ ածել զկինն՝
և տեսանել առւորք՝ զսաղմն թէ՛ անկար իցէ, թէ՛
նկարեալ՝ այնպիսոյն: Երկրորդ՝ մահ համարեալ լի-

ցիւ. այնպիսոյն պարտ է ցօր մահուան իւրոյ կալ
յապաշխարութեան. բայց սահմանելի է ի վերայ
այնպիսոյն՝ կարճել զժամանակն, քանզի սահմանադ-
րութիւն՝ ոչ եթէ ժամանակին յոլովութիւն է՝ կա-
տարեալ ապաշխարութիւն, այլ բարւոյն ուղղութիւն
ի զղջումն եկելոցն:

Իդ ոխը Որ հարուածովք մահու հարկանիցէ զընկեր
իւր, սպանող է, այնպիսոյն վրէժխնդրութիւն ե-
ղիցի:

Բարաղի Բ. Ու եթէ ոք մասհատի վասն պղծութեան, նզո-
հ չխե վեալ եղիցի, և մի ամ ապաշխարեսցէ, ապա եթէ՝
վասն հաւատոց է՝ պահեսցէ:

հզ չծա Եթէ ոք զհեթանոսաց բարս ունիցի, զաւուրս
և զժամա խտրէ, և զհին և զնոր լուսնի, և զաւուրս
և զշաքաթս պահէ, որպէս հրէայ, և ոչ գործէ յա-
ւուր շաքաթու, ընդ խաչահանունսն եղիցի:

հթ չծդ Որ առ փափագ՝ զգերեզմանսն բանայ, գ. ամ
ընդ ունկնդիրսն, և մի ամ ընդ ձեռամբ կացցէ,
հաղորդեսցի օրինաց:

ճթ չձդ Աշխարհական՝ եթէ բամբասէ զբահանայն, կամ
ապտակէ, ընդ խաչահանունսն եղիցի. բայց եթէ՝
բ. կամ գ. վկայիւք հաստատեսցի, ապա եպիսկո-
պոսն ունի իշխանութիւն դատել:

Ներսիսէ մեծի Սւ քահանայական հրամանին՝ ժողովրդականք
լա ոհ հրաման մի տացեն, զի նոքա են ձուաջնորդք ձեր,
և նոցին եղբարք՝ ընդ նոցին ձեռամբք են, և ոչ
մարթէ ընդդէմ դառնալ, զի անկարգ է, զի իշխան
է կապելոյ և արձակելոյ:

Սահակայ մեծի Սւ որք ուղորեցան տգիտութեամբ մեղանչել
լա ուժով ժողովրդականք, որ զպատարագի կալի, և զճրա-
գու բաժանեն ընդ քահանայս, և յիւրեանց տունս
տանեն ուստնառաւ վանուց, յայսմհետէ յառաջ, մի
իշխեսցին բաժանել, ապա եթէ իցէ ոք՝ որ բաժա-
նիցէ, քահանայն՝ զպատարագն մի մատուցէ, զի
մի մեղաց այնպիսոյն հաղորդեսցի, քանզի ոչ է
բաժինն այն բարի՝ արարողաց պատարագին:

Յովհաննես Աշխարհական ոք՝ յարեցութեան գտեալ՝ մի
խմաստաւորել իշխեսցէ առանց զղջման ապաշխարութեան՝ հա-
բ ուձիս զորդել, ապա եթէ ի նմին զեղխութեան մնացեալ՝
յերկարեսցի ոք, որոշեսցի:

Սեօնի կաթս- Գեղջ աւագ՝ որ յաղագս արքունի հարկաց
ղիկոսի զղուռն եկեղեցւոյն փակել տայ բռնաւորին, և Աս-
իբ ումէ տուածային ժամուն աղօթիցն խափան արասցէ,
նզովեսցի ի կեանս և ի մահ:

Վաչագանայ

Աղուանից

Քրիստոնեայ մարդ՝ որ կռուի, և արիւն հե-

առաջին դու, տարցեն առաջի եպիսկոպոսի, և ըստ օրինաց է ումէն պատուհասեցեն, ժ ումէն Սև որ՝ զկին թողու, և որ՝ առանց պսակի կին առնէ, և որ անօրէն և մարդասպան է, և կամ զգէտ հարցանէ, զայնպիսին կապեալ ի դուռն արքունի տարցեն, և դառն մահ ի վերայ դիցեն:

ԻԴ.

ՅԱՂԱԳՍ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ՝ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ Ի ՁՆԻՆ ԺՈՂՈՎՈՑ.

Առաքելոց ի Երկիցս ի տարւոյ ժողով լիցի եպիսկոպոսաց, և ջննեսցեն առ միմեանս զհրաման բարեպաշտութեան, և զպատահեալն եկեղեցական ընդդիմաբանութիւնս լուծցեն, միանգամ ի չորրորդ շաբաթու պենտիկոստէիցն, և երկրորդն՝ յաշնան:

Եպիսկոպոս ամբաստանեալ առաջի հաւատարմաց ոմանց, կամ հաւատացելոց, կարդալ զնա հարկաւոր է եպիսկոպոսաց, եթէ եկեալ խոստովանեսցի, յանդիմանեալ զնա սահմանեսցի պատուհասն, ապա եթէ՝ կարդացեալ ոչ լուաւ, կոչեսցի երկրորդ անգամ ի ձեռն առաքելոց առ նա երկուց եպիսկոպոսաց, ապա եթէ և այսպէս ոչ լուիցէ, կոչեսցի երրորդ անգամ դարձեալ երկուց եպիսկոպոսաց առաքմամբ, ապա եթէ և այնպէս արհամարհեալ դիմադարձեսցի. ոչ գալով ի ժողովն, մճիռ վասն այնպիսոյն հատցի, որպէս ժողովն կամեսցի:

ԻԵ.

ՅԱՂԱԳՍ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԸՆԶԻՑ, ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆՑ, ԵՒ ՏԱՍԱՆՈՐԴԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ.

Առաքելոց ի Ամենայն եկեղեցական իրաց՝ եպիսկոպոսն և ձեռն կղէ- կալցի հոգ, և վարեսցէ զնոսա իբրև յԱստուծոյ հայեցեալ, մի լիցի նմա արժան՝ գողանալ ինչ անտի, լզ հ կամ ազգականաց իւրոց զայն շնորհել, բայց եթէ աղքատք իցեն օգնել, այլ ոչ պատճառաւօք սոցա զեկեղեցւոյն օցտել:

Անկեւրեայ Վասն ընչից՝ որ անուանեալ իցէ եկեղեցւոյ՝ ժզ յզ զինչ և իցէ, թէ գեւղք, կամ մարգք, և կամ ալ ինչ, և մինչև եպիսկոպոս լեալ էր ի տեղւոջն, և երիցունք վաճառեցին՝ իշխան լիցի անդրէն ի նոյն

պահանջել, բայց ապա եպիսկոպոսն կշեռնէր զարժանն և զիրան՝ թէ մարթէ առնուլ զգինն կամ դարձուցանել:

Նիկիոյ Բ. ին ճղա ցանց՝ վաճառելու Ոչ է պարտ՝ զեկեղեցւոյ ստացուած, երբ-

Սնտիորայ Վասն և կեղեցւոյ իրաց՝ եթէ հակառակութիւն ի յձգ ինչ իցէ կեղծաւորութեամբ. զի լուծցի և ի գլուխ եկեայցէ. լաւ համարեցաք, զի ժողով լիցի եպիսկոպոսաց՝ յաւաքանչիւր իշխանութեան, երկիցս անգամ յամին, մին՝ յերրորդ շաբաթու տօնից զատկին, իբրև կատարիցի ի չորրորդումն շաբաթու պենտեկոստէին ժողովին առ ի յիշատակել ժողովոյն՝ զիրս իշխանութեան և երկրորդ անգամ՝ ժողով լինել յետ հոկտեմբերի՝ որ է տասներորդ Հոռի մասոյ, զի ի նոյն յայտ ժողովս հպեցին և մերձեցին՝ եթէ երկցունք՝ եթէ սարկաւագունք, և ամենայն ոք, որ վնասեալ և զրպարտեալ համարիցին զանձինս իւրեանց. և ի ժողովոյ անտի իրաւ և օգնականութիւն ընկալցին. այլ մի պատշաճ լիցի ոմանց՝ ժողովս ժողովել՝ առանց կամաց և հաւանութեան, որ իցէ մայրաքաղաքաց եպիսկոպոսն.

Իդ յձէ Զեկեղեցւոյ ինչս՝ եկեղեցւոյ արժան է պահել, ամենայն փութութեամբ այց առնելով բարւոք և հաւատովք. Սատուած՝ որ այցելուն է ամենայնի և վրէժխնդիր և դատաւոր, բաշխել արժան է կամօք և իշխանութեամբ եպիսկոպոսին, ում և յանձնաւորեալ իցէ ժողովուրդն՝ և հաւատացեալ է զանձինս ժողովրդոց, յայտ արժան է լինել և գիտակ, որ անկ ինչ իցէ եկեղեցւոյն և սեպհական, հանդերձ կամօք երկցանց, և սարկաւագաց, զի նոքին գիտակ իցեն, և մի անգէտ՝ զինչ ոք ուստեք եկեղեցւոյն ընդ սեպհական է, զի մի թաքիցէ ի նոցանէ. զի թէ՛ դէպ լինիցի Եպիսկոպոսին փոխիլ յաշխարհէ աստի, յայտ իցեն ինչք եկեղեցւոյն, և ոչ սուգանիցին և կորնչիցին և անհետ լինիցին. զի մի և որ սեպհական և ուրոյն է եպիսկոպոսին՝ այն գրեացի ի պատճառս եկեղեցւոյն ընչիցն. զի արդար և հաճոյ է աստուծոյ և մարդկան, որ ինչ իւր իցէ եպիսկոպոսին, իշխան է թողուլ՝ ում և կամիցի, և մի եպիսկոպոսն ի պատճառս եկեղեցւոյն ի հրապարակս և ի դատաստանս անկանիցի վասն ընչից որ նմա անկ էր, զի մի յետ մահուն դարովեացի և հայհոյեացի.

Իդ յձը Եպիսկոպոսի իշխանութիւն ունել արժան է ի վերայ ընչից եկեղեցւոյն, զի բաշխեացէ կարօտելոց՝ ամենայն հեզութեամբ և երկիւղածութեամբ աստուծոյ, իբրև վայելեացէ և ինքն ըստ արժանի

և պիտոյ ևս իցէ ի կարևոր պէտս իւր, և որ ընդ նովաւ կարօտ իցեն՝ իշխան լիցի առ ի կարօտու թիւն եղբարց և ի հանգիստ. զի ամենայնիւ մի ինչ կարօտեալ լիցին, ըստ աստուածային առաքելոյն՝ որ ասէ, ունիմք կերակուր և հանդերձ՝ ի նմին բաւական լիցուք. ապա թէ ոչ այսու շատ լիցի, և փոփոխեացէ զիրս՝ և վատնեացէ ի պէտս իւր և տան իւրոյ, և զշնորհ եկեղեցւոյ և զպտուղ զիւղից ոչ կամօք երիցանց և սաքկաւագաց ձեռնամուխ առնէ զոն կամի, այլ և ընտանեաց և ազգականաց, և եղբարց և որդւոց տացէ զիշխանութիւնս, իրբն սոքօք ինչ հնարիցի ծածուկ վատնել այլոց ընտանեաց զեկեղեցւոյն. այնպիսին դատ տացէ և իրաւ՝ ժողովոյն իշխանութեան այնորիկ, ապա եթէ՝ այլ ևս ինչ չարախօսեացի եպիսկոպոսն՝ հանդերձ երիցամբբ որ ընդ նմայն են, իրբն այն թէ՝ եկեղեցւոյն անկ իցէ; կամ ի գիւղից կամ յայլմէ պատճառանաց եկեղեցեաց՝ յանձինս իւրեանց ժողովիցեն և ազահիցեն, և աղքատք նեղեացին, և չարախօսութիւն և հայհոյութիւն ածցեն ի վերայ բանին դնելոյ, և այսպիսի ինչ վարս վարիցին կամ վարիցին, զայսպիսիս ուղղել արժան է ըստ իրաւին. զօրէնն ընտրեացէ ժողով եպիսկոպոսաց. ևս Սևսերիոս ամենայնի որ սահմանեցաւ և որոշեցաւ, իրբն անդ էի և յանձին կալայ: ևս Թէոդոս ամենայնի զինչ և սահմանեցաւ հաճեցայ, և յանձին կալայ:

Բարսիլ Բ.

ձգ չծթ

Սթէ ոք՝ ուստէ եկեղեցւոյ իրս, տացէ ընդ միոյն չորս, ապա եթէ ոչ՝ ապաշխարեացէ ըստ գործոյն հրամանաւ քահանային:

Ս. Սահա-

կայ մեծի

ծբ ունի

շխանք զգեօղս և զդաստակերտս, և զգանձս ոսկւոյ և արծաթոյ, այլք յանդաստանաց և ի պաճարաց և ի հանդերձից պատուականաց, ոմանք վասն անձանց փրկութեան, կէսք յաղազս սիրելեաց և ծնողաց և վախճանելոց, հատուցանել հատուցմունս զարդ և պայծառութիւն կազմելով հոգւոց և մարմնոց. քանզի անսայթաք յորդորութեամբ տէրունական բանն զգուշացուցանէ ծառայից և պատուիրանապահաց իւրոց՝ թէ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս, ուր ոչ ցեց և ուտիչ ապականեն, և ոչ գողք ական հատանեն և գողանան, և թէ դատարկաձեռն ամենին մի հրեանցիս առաջի իմ, չեն ասէ այդէն յերկրի իւրական տուրքդ ձեր, այլ ի կատարս բարձրութեան երկնից՝ յանսխալ և յանվրէպ գանձարանին:

Ծգ ունի

Տեսանես զի աստուծոյ են ինչքն, քանզի իւր համարի գտուրսն մեր՝ և ոչ մարդոյ ումբ, բայց միայն պահապան և վերականգու է տեսուչ եպիս-

կոպոսն, բազմապատիկ զգուշութեան պէտք են ե-
պիսկոպոսին՝ և երկիւղի, զի եթէ ոք՝ զմարդկան-
աւանդս կամ զպարտս հոգան և աշխատութիւն կը-
րեն՝ ըղձանալով թէ՛ երբ վճարեսցեն, և թէ՛ դէպ
լինիցի փոքր ինչ ծախել, գիր առնեն և վկայս կա-
ցուցանեն և երդումն, զի մի երեսացին թիւրք և
գողք ի գործս իւրեանց. իսկ աստուած՝ որ քննիչ
է խորհրդոց մերոց, և չիք ինչ նմա գաղտնի, այլ
ամենայն ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց-
նորա, զինչ պատճառս և հնարս հնարեսցէ եպիս-
կոպոսն, յորժամ զաւանդն արքունի զգուշութեամբ
ոչ պահիցէ, և ծախիցէ այնոցիկ՝ որոց ոչ իցէ օրէն,
այսպիսի ինչ յորժամ աւելի զգեստիւք պննիցէ զինքն,
և փերկետիցի սիգութեան և փափկութեան պարա-
պելով, և ազգականացն զեղուցու, և տացէ, և բա-
րեկամս աննմանս յաճախիցէ, շնորհուկս առնելով
ձոխոց և մեծատանց, այն է՝ չարաչար վատնել զար-
քունիսն՝ և պատժոյ լինել արժանի:

Սրժնի կա- Որք չև հասեալ ի ժողովրդականաց՝ այն որ
թուղիկոսի ի նեղութենէ հարկաց՝ անձինք հասանին ի վաճառ-
ժդ ումիթ և սակաւ ինչ գոյութիւն լինի, և վաճառեսցէ զեկե-
ղեցի կամ զսպաս սրբութեան, կամ ի կարասոյ,
կամ յանդաստանաց եկեղեցւոյ, նզովեսցի յաստուծոյ
և ի մէնջ, և զայնպիսին մի ոք կոչեսցէ քրիստոնեայ:

Բ. Ժողովոյն Վասն շնորհի և ժառանգութեան սահմանե-
Գուհոյ ցաք թէ՛ ի սկզբանէ որպէս ի հրամանէ սրբոյն Գրի-
Ե. ումբ գորի լեալ, նոյնպէս եղիցի՝ որոյ չատ է ժառանգու-
թիւն, զչատն կերիցէ, որոյ սակաւ՝ զսակաւն կալցի,
և մի ըստ ծխոց բաժանեսցին զշնորհն, զի ժառան-
գութիւն սրբոյ եկեղեցւոյ իբրև զազատութիւն է,
զոր երանելոյն սրբոյն Գրիգորի՝ և Թագաւորին
Տրդատայ զատուցեալ են:—Արդ՝ զիւրաքանչիւր հա-
րանց զժառանգութիւն կալցին, և սրբոյ եկեղեցւոյ
պաշտամանն հպատակ կացցեն, և վարդապետին ի
հնազանդութեան ամենայն յօժարութեամբ: Արդ՝
եթէ ոք ծուլանայցէ, և զլոյս և զպաշտօն եկեղեց-
ւոյն խափանեսցէ, և զմանկունս ուխտին ի դպրոց
ոչ տացէ, իշխանութիւն լիցի եպիսկոպոսին խրա-
տել և ամեկ ի կարգ ուղղութեան:

Վաչագանայ Սև որ տասանորդս տան, ազատ մարդիկք,
Աղուանից զկէսն ի բուն եկեղեցին սացեն, և զկէսն յիւրեանց
աբբայի եկեղեցին, ի կիւրակէին՝ տէր և ծառայ ի վսամ ե-
ժէ ումբ եկեղեցին երթիցեն յաղօթս, և զյիշատակս յեկեղեցին
տարցեն, այլ անաշխարհիկքն զհոգեատուրն յեկեղե-
ցին տարցեն:

ԻԶ.

ՅԱՂԱԳՍ ՊԱՏՈՒՆԼՈՅ ԶԻՇԵԱՆԱԻՈՐՄ ՆԻ ՎԱՍՆ ԴՈՐԾՈՑ
ՆՈՑԻՆ

Դուռնոյ սուրբ. Յորժամ ազատք պիւրեանց զերդ և զմարդ բաժա-
ժողովոյն. նեն, յոլովք չարակնութեամբ առնեն զժառանգա-
թ ռմկդ ւորս եկեղեցւոյ՝ ջանան ի ծառայութիւն և ի ստրկու-
թիւն արկանել, մոլեալք և մոլորեալք ի հաւատոց
քրիստոնէից:—Այի երանելոյն Դրիգորի և սրբոյն
Տրդատայ՝ զմանկունս սուրբ եկեղեցւոյ ընդ ազա-
տաց տոհմին են կարգեալ, և ազատէին սրբոյ եկե-
ղեցւոյ հող և ջուր. նաև ի պարսից իսկ տէրու-
թեան յայտարարեալ, և չէ խառնեալ ի շինական
իշխանութեամբ զերիցունեաց տունսն ի դիւանին
եղեալ են. բայց միայն զհասն տալ յարքունիս:—
Արդ եթէ ոք ագահութեան ակամբ հայեացի, և զա-
գատ մանկունս եկեղեցւոյ՝ ի բաժին և ի վիճակ
ծառայութեան արկցեն, այնսպիսիքն ի սուրբ լուսա-
ւորչի օրհնութենէն և ի մերմէ ժողովոյս հեռի ե-
ղիցին, և մի եղիցի իշխանութիւն վարդապետաց և
քահանայից, զայնպիսեաց պատարագն օրհնել. Այլ
և ոմանք յազատաց ըստ իւրաքանչիւր կամաց բա-
ժանեն զչնորհս եկեղեցւոյ, և զառաջնորդաց զիշխա-
նութիւն և զգործ յափշտակեն, և վարդապետաց հրա-
մանի և մեր կանոնիս ունկնդիր չլինին այնպիսի
յանդգնեալքն, որ գործեն զանհաճելիսն աստուծոյ,
հեռի եղիցին ի սրբոց և ի մեր օրհնութենէն:

Ժ ռմկէ Ոմանք յազատաց ի վերայ վանաց իշխանութիւն առ-
նեն, և վանական զօրե կամին՝ հանեն և արկանեն,
զոր չէ արժան և օրէն. և ոմանք ընտանեօք ի վանքն
նստին, արհամարհեալ զեկեղեցեալն աստուծոյ, ան-
պատկառելի անամօթութեամբ:—Արդ՝ եթէ լուեալ
մերոյ հրամանիս, դարձցին և թողցեն յառաջնորդս
գտնչութիւն եկեղեցւոյն՝ կարգել և յօրինել ըստ
հաճոյիցն աստուծոյ. այնպիսեացն յառաջագոյն դոր-
ծելեաց յանցանացն թողութիւն լիցի, և ի մեր միա-
բան ժողովոյս օրհնեալ եղիցին, և ժողովորդեամբ
և պտղաբերութեամբ՝ և ուխտաւորեալ և նուիրեալ
ընծայիւք երթիցեն ի վանսն և աղօթեսցեն, որպէս
արժանն է յիւրեանց հարանց վաստակս, բայց ժա-
տութեամբ մի իշխեսցեն, զի եղիցին օրհնեալ յաս-
տուծոյ և ի մեր ժողովոյն:

Ժա ռմկբ Ոմանք յազատաց ի վերայ տկարանոցաց իշ-
խանութիւն առնեն, և որպէս ի կենդանեաց հարկս

պահանջեն, և ի կերակուրս և յըմպելիս իւրեանց
գործակալս մատուցանեն կռուով և պատուհասիւ
նեղեն, և զողորմելի եղբարսն չարչարեն անխղա-
բար, որում պարտ և արժան էր հոգալ և խնամել
յիւրաքանչիւր վաստակոց, ի կալոյն և ի հնձանէ, և
յամենայն արմտեաց՝ տալ մասն և բաժին, և մխի
թարել զսիրտս նոցա, և բժշկել զվէրս նոցա, զի
եղիցին արժանաւորք մեծաց վարձուց և պարգևաց
ի փառաւոր գայասեան որդւոյն աստուծոյ:

Ժբ. ԼԱՄԻԹ Ոմանք յագագաց և ռամիկ հեծելոց՝ հասանելով ի
գիւղս ուրեք, թողեալ զգիւղն՝ ի վանս առնեն զի-
ջևանս և յարկս սրբոցն, և դուստնօք և վարձակօք
պղծեն զնուիրեալ տեղիսն աստուծոյ, զոր սոսկայի
է քրիստոնէից լսել՝ թող թէ առնել—Արդ՝ զվերոյ-
գրեալ կանոն սահմանադրութեան մերոյ՝ խօսեսցին
ի լսելիս լսողաց՝ վարդապետք և երիցունք եկեղեց-
ւոյն, և որք միտնգամ ունկնդիրք լիցին և հրամա-
նակատալք, օրհնեսցին ի քրիստոսէ և ի սրբոց վար-
դապետաց և ի մեր միաբան ժողովոյս: Իսկ եթէ
ըմբոստացեալք և ամբարտաւանեալք արհամարհի-
ցեն, այնպիսիքն եղիցին արհամարհեալք ի վկայիցն
սրբոց և տարագրեալք յամենայն հոգևոր օրհնու-
թենէն:—Ձի վանքդ անուն՝ հանգստարանք են սըր-
բոց, և օթևանք եպիսկոպոսաց և քահանայից, սար-
կաւագաց՝ և աբեղայից և աղքատաց: Սւ եթէ ուրեք
բրեք՝ ազատ, բաբեպաշտք, և տիկնայք Աստուա-
ծասէրք կոչեսցին ի սպասաւորացն սուրբ տեղեաց,
մեծաւ երկկողիւ երթիցեն նուիրական ընծայիւք՝ լի-
նել հաղորդ պաշտաման, և աղօթից և օրհնութեանց
պատրաստելոց ի տան տեառն աստուծոյ. արդարեւ
ըստ այնմ՝ թէ մտից ի տուն քո պատարագօք, և
տաց քեզ՝ զոր խոստացան քեզ շրթունք իմ, և կամ
թէ՝ մի ունայնաձեռն երեւեսցիս առաջի իմ, այլ որ
ինչ բարին է ընդ քեզ բերջիր:—Արդ՝ զայս երկո-
տասան գլուխս, զոր սահմանաւ եղաք, ոչ մտացա-
ծին ինչ՝ այլ ըստ հրամանի հոգւոյն սրբոյ, և ըստ
սահմանի սրբոց հարցն, և սրբոյն Գրիգորի և բա-
րեպաշտ թագաւորին Տրդատայ, և նորին սրբոյն
Գրիգորի լուսաւոր զաւակացն, և որք լսողք լինին,
հնազանդք և կատարիչք այսմ կանոնի, եղիցին օրհ-
նեալք ի հոգւոյն սրբոյ և յամենայն սրբոց աստուծոյ,
և դտցին ժառանգաւորք անվախճան կենացն՝ երկ-
նից արքայութեանն, յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:
Սա ներսէս շնորհիւն աստուծոյ՝ նուստ կաթողի-
կոս հայոց, վասն վերոյգրեալ կանոնիս՝ ամենայն
աթոռակցօք մերովք, սուրբ եպիսկոպոսք հայոց ձեռ-

նարկեալ կնքեցաք, ըստ հրամանի և սահմանի հոգւոյն սրբոյ, և ընտրելոց նորա:

Ա. Տէր Յովհաննէս՝ ոստան և մարդապետական եպիսկոպոս. Բ. Տէր Յովհաննէս Հարաքայ եպիսկոպոս. Գ. Տէր Քրիստատուր Բասենոյ եպիսկոպոս. Դ. Տէր Իսրայէլ Տայոց եպիսկոպոս. Ե. Տէր Յովհաննէս մարդաղայ եպիսկոպոս. Զ. Տէր Յովհաննէս Բզնունեաց եպիսկոպոս. Է. Տէր Գրիգոր Արշարունեաց եպիսկոպոս. Ը. Տէր Սեբէոս Բագրատունեաց եպիսկոպոս. Թ. Տէր Գրիգոր Խորխոռունեաց եպիսկոպոս. Ժ. Տէր Սիմէօն Ռշտունեանց եպիսկոպոս. ԺԱ. Տէր Իսրայէլ Վանանդայ եպիսկոպոս. ԺԲ. Տէր Թէոփիլոս Այմունեաց եպիսկոպոս. ԺԳ. Տէր Ասայէլ Ամատունեաց եպիսկոպոս. ԺԴ. Տէր Գրիգոր Անձեւացեաց եպիսկոպոս. ԺԵ. Տէր Թէոդորոս Գնունեաց եպիսկոպոս. ԺԶ. Տէր Յակովբոս Պալունեաց եպիսկոպոս. ԺԷ. Տէր Սամուէլ Մեհնունեաց եպիսկոպոս: Այս է սուրբ ժողովն՝ հայոց՝ որք ի Դուին ժողովեցան ի փառս ամենասուրբ երրորդութեան:

Վ աշազանայ Ազատ արանց՝ որչափ իւրեանց դաստակերաքն են, գերեց առանց եպիսկոպոսի մի՛ իշխեսցեն հանել, և մի՛ եպիսկոպոսն իշխեսցէ հանել առանց նոցա և առնել և երկցուն՝ թէ յազատէ և ի ժողովրդականէ վտանգ լինի, գնալ մի՛ իշխեսցէ առանց եպիսկոպոսի:

ԺԹ ռմղէ Ազատ մարդոյ՝ իւր եկեղեցւոյ եթէ սեղան կանգնէ, կամ նշխարս բերէ, կամ պատարագ առնէ, եպիսկոպոսին հրամանաւ տրասցէ, որչափ իւր կարողութիւն իցէ, և որ զայս հրաման առնէ և կատարէ, օրհնեալ եղիցի. եւ որ ոչն առնէ, հեռի եղիցի յեկեղեցւոյ՝ եւ ապա ըստ կարին տուգանս բերցէ առաջի եպիսկոպոսին, եւ յետ այնր՝ որչափ տուգան տայցէ մարդն որ ի կանոնս գրեալ է, ընդ օրհնութեամբ արասցեն:

Ժ ռմղը Զայս պայման արարին եպիսկոպոսք եւ քահանայք եւ ազատ մարդիկք առաջի արքային, թէ ի մեր եպիսկոպոսաց եւ յերիցանց, եւ յեկեղեցւոյ բերանոյ օրհնեալ եղիցի թագաւորն թագուհին հանդերձ եւ զաւակովն եւ ամենայն աշխարհովս՝ որ յայսմ ժողովեալ են օրհնեալ եղիցին. եւ զայս հրաման մատանեցին. մուծիկ արքայ, եւ հրամանատար միրհօրիկ. հազարապետ, ասկապետ, Մարութ տիրազգ, ասպրակոս չամայիբ կուրաստան. որջ էք վարդան քաջ, գարմանատէր. Խուրս գերմանոսան, Խոսկեան փիրոզ նահապետ, եւ ամենայն ազատք

Աղուանից՝ վասն առաւել գրոյս Վաշագանայ ար-
քայի Աղուանից՝ մատանին եղաւ ի վերայ:

ԻԷ.

ՅԱՂԱԳՍ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՍ
ՊՈՍԱՅ

Աւաբելոյ ի ձեռն կղէ-
մայ. ԼԲ ԿԳ
Ջեպիսկոպոս իւրաքանչիւր ազգի գիտել պար-
տէ՛ գիրեանց առաջինսն, եւ համարել պարտէ իբ-
րեւ զգլխաւոր, եւ մի ինչ աւելորդ առնել առանց
նորա կամաց, բայց զայն միայն իւրաքանչիւր ումէք՝
որչափ իւրում իշխանութեանն անկէ եւ որք ընդ
նովաւ տեղիքն են, այլ եւ ոչ նմա առանց նոցա
կամաց առնել ինչ. զի այսպէս միաբանութիւն իցէ
եւ փառաւորեսցի Աստուած ի ձեռն Յիսուսի եւ
սրբոյ Հոգւոյն:

ԼԴ ԿԵ
Եթէ որ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս՝ ոչ ընկա-
լաւ զպաշտօնն եւ զհոգ ժողովրդեանն, սա որոշեալ
լիցի. մինչեւ ընկալցի, նոյնպէս երես եւ սարկաւագո՝
Ապա եթէ՛ երթեալ՝ ոչ եղեւ ընկալեալ, այս ոչ ի
նորա կամաց, այլ ի ժողովրդեանն խստութենէ.
ինքն եղիցի եպիսկոպոս. իսկ ժառանգաւորք քա-
ղաքին որոշեսցին, զի այնպիսի ժողովրդեան խրա-
տիչք սչ եղեն:

ԼԺ ԿԶ
Հրամայեմք եպիսկոպոսի իշխանութիւն ունել
եկեղեցական իրաց, քանզի եթէ՛ զպատուական մարդ-
կան ոգիս նմա հաւատալի է, առաւել եւս իրաւա-
ցի զիրս կատարել. որպէս զի ըստ իշխանութեան
նորա խնամ ունել կարօտելոցն, եւ ի ձեռն երի-
ցանց եւ սարկաւագաց լինել խնամակալութիւն եր-
կիւղիւ Աստուծոյ, եւ ամենայն զգուշութեամբ առ-
նուլ՝ եւ ինքեանք իսկ եթէ՛ կարօտ ինչ իցեն եւ
յօտարաց հղբարց ի պէտս, զի մի ինչ իրօք նոցա
պակասութիւն լիցի: Վասն զի օրէնք Աստուծոյ հրա-
մայեալ են, որ սեղանոյն պարապեալ են, ի սեղա-
նոյ անտի կերակրել. ըստ որում եւ ոչ զինուորն
իւրովք թոշակօք զգէնս պատեալմաց բերէ:

ՁԴ ՏԺԸ
Եպիսկոպոսքդ դէտ լիցին, գլխաւորք եւ հրա-
մանատարք ի վերայ երիցանց եկեղեցւոյն, որք են
ի գլխս եւ յազարակս, զի երեսնացի գլուխ եւ ա-
ռաջնորդ ամենեցունց. զի ի ձեռն նորա խնդրես-
ցին ամենեքին. քանզի եւ Սամուէլ՝ այնպէս շրջէր
ի տեղւոջէ ի տեղի, եւ ոչինչ առնոյր ի տանէ պաշ-
տօնէիցն եւ յընչից նոցա, եւ ոչ տրամեցուցանէր

դնոսա՝ այլ այց առնէր եւ կարգէր եւ հրաման տայր, նիկիոյ Նախնեաց սովորութիւն կացցէ յՏգիպտոս: զ ճժբ զի Աղէքսանդրու եպիսկոպոսն ամենեցուն իշխեսցէ: լասն զի եւ Հռովմայեցւոց եպիսկոպոսին այս սո վորութիւն է: Նոյնպէս եւ Անտիոքացւոց: եւ յայլ իշխանութիւնս պատու մեծութեան պահեսցի յեկեղեցին, եւ ամենապէս այս յայտնի լիցի, զի թէ ոք՝ ոչ կամօք կաթողիկոսսին լիցի եպիսկոպոս, զայնպիսին մեծ ժողովն որոշեաց, զի մի եւս իցէ եպիսկոպոս: ապա եթէ ի միաբանութենէ ամենեցուն ընտրելով ճշմարտութեամբ ըստ կարգի եկեղեցւոյն արժանի առնիցեն, եւ եթէ երկու ուրեք՝ կամ երեք ըստ անձին անդգամութեան կամ հակառակութեան՝ ընդդէմ լինիցին, բազմաց ընտրութիւնն հաստատեսցի:

է ճժգ Վասն զի սովորութիւն կալաւ եւ կարգը նախնեաց. զի Սրուսաղէմի եպիսկոպոսն պատուեսցի, ընկալցի ըստ կարգին զպատիւն, զի մայրաքաղաքացն ըստ արժանոյն պահեսցի պատիւն:

Նիկիոյ Բ. Պարտէ Սրուսաղէմի եպիսկոպոսին՝ զմայրաքաղաքին ունել զպատիւ:

է ճժգ Պարտէ զմայրաքաղաքի եպիսկոպոսն, որ ի գաւառի եկեղեցիք են ունել հոգ, եւ առանց նորա ոչ կացուցանել եպիսկոպոս:

ճբ միւր Պարտէ եպիսկոպոսին ամենայն իրաց ունել իշխանութիւն եկեղեցականաց. եւ որպէս կամի մատակարարել ի կարօտեալս. իսկ եթէ ինքն կարօտ է՝ ի հարկաւոր պէտսն վարեսցէ, ոչինչ ստգտեալ:

Անտիոքայ Ոք յԻւրաքանչիւր իշխանութեան եպիսկոպոսը թ յճ իցեն, իմացին՝ զի մայրաքաղաքաց եպիսկոպոսն թիկունք է նոցա, եւ հոգաբարձու, եւ ամենայն ոք զինչ եւ պատասխանի կամի առնել, առ նա ընթանայ, թէ մուրհակ արքունի իշխանաց՝ վասն իրաց եկեղեցւոյ, եւ կարգաց հասարակաց. վասն այսորիկ կամ եղեւ՝ թէ պատուով յառաջ իցէ, առանց նորա մի իշխեսցեն ինչ գործել. ըստ նախնեացն սովորութեան՝ հարցն մերոց, որպէս կարգեալ են կանոնք. բայց միայն զայս իշխեսցէ՝ գործել յԻւրում իշխանութեան. եթէ գիւղք և եթէ գաւառք, եթէ օծումն սարկաւագութեան և երիցութեան, կամ զինչ վարք իցին իւրոյ գաւառին, և իշխանութեան, ամենայն ճշմարտութեամբ և հոգաբարձութեամբ և ընտրութեամբ և խնամով գործեսցէ, այլ այլոց ամենևին մի իշխեսցէ գործել, և ձեռնամուխ լինել արտաքս քան զկամս մայրաքաղաքին եպիսկոպոսի,

